

zelena istra

Gajeva 3, 52100 Pula
Tel./Fax. 052 506 065

udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr

www.zelena-istra.hr

GRAD PULA

Upravni odjel za prostorno uređenje,
zaštitu okoliša, komunalni sustav i imovinu
Forum 2, 52100 Pula

OPĆINA MEDULIN

Jedinstveni upravni odjel
Centar bb, 52203 Medulin

U Puli, 21. prosinca 2007.

PREDMET: Primjedbe na "Studiju utjecaja na okoliš za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun, Pula" i primjedbe na način uspostavljanja sustava gospodarenja otpadom Istarske županije

PRIMJEDBE NA "STUDIJU UTJECAJA NA OKOLIŠ ZA IZGRADNJU ŽUPANIJSKOG CENTRA ZA GOSPODARENJE OTPADOM KAŠTIJUN, PULA"

1. Str. 2.: Realizacijom ovog zahvata dopirinijet će se:

1. Rješavanju problema odlaganja otpada
2. Smanjenju štetnih emisija plinova u zrak zbog nekontroliranog odlaganja otpada, odnosno smanjenju emisija stakleničkih plinova za RH
3. Zaštiti podzemnih voda od zagađenja
4. Povećanju standarda stanovništva Istarske županije
5. Povećanju udjela stanovništva obuhvaćenog sustavom sakupljanja
6. Podizanju turističkog ugleda

Primjedbe:

- *rješavanju problema odlaganja otpada može se znatno doprinijeti i na druge alternativne načine koji nisu identificirani i analizirani u Studiji kao alternative i zato je Studija manjkava.*
- *standard stanovništva Istarske županije može se povećati i na druge alternativne načine koji nisu identificirani i analizirani u Studiji kao alternative. Također, postoji rizik da se ukupno gledano standard života smanji zbog dodatnog opterećenja zraka štetnim spojevima koji će biti ispuštani prilikom sagorijevanja GIO u TC Koromačno i zato je Studija manjkava.*
- *Ovakvim rješenjem i smještajem ŽCGO na lokaciji Kaštijun moguće su velike gospodarske negativne promjene zbog turističke orijentiranosti (i ekonomske ovisnosti) područja te je zato nužno prije donošenja te odluke ozbiljno prezentirati projek okolnom stanovništvu i javnosti. Štute informacije koje je javnost dobila na*

dvije javne rasprave nipošto nisu dovoljne i zatvaranje procedure prije kvalitetne rasprave može imati dugoročne posljedice i protivljenje stanovništva.

- *Turistički ugled općine Medulin i općina oko TC Koromačno sigurno neće biti povećan već samo umanjen. Turistički ugled bi se više povećao mudriim organiziranjem sustava na način da se izbjegne spaljivanje, uloži u odvojeno sakupljanje, otvore nova radna mjesta, educira općine/gradove, komunalna poduzeća i građane i stvori bren Istre kao inteligentno razvijene regije. Stoga je ova tvrdnja neistinita.*

2. ZANEMARIVANJE SUDJELOVANJA JAVNOSTI U ODLUČIVANJU

Javnost je u planiranju županijskog sustava za gospodarenje otpadom uključena tek na kraju procedure, kada je već izrađena sva dokumentacija za dobivanje novaca iz EU i Studija utjecaja na okoliš. Takva praksa je pogrešna jer bi se javnost trebala uključiti na početku planiranja, u idejnoj fazi, dok još nisu potrošeni vrijeme i novci na izradu dokumenata. Na ovakav se pak način tijekom javne rasprave, a nakon završetka izrade svih tih dokumenata javnosti očito poručuje "ili ćete prihvatiti ovakvo rješenje ili nećemo još dugo riješiti ovaj problem", što je nepotrebna i opasna ucjena javnosti, a ne pružanje stvarne mogućnosti sudjelovanja i uključivanja u odlučivanje. To je nešto što bi sve strukture vlasti trebale hitno promijeniti.

Kao i obično, nadležna tijela koja vode ovaj postupak (Istarska županija, Grad Pula, Općina Medulin) nisu se potrudila primjereno obavijestiti javnost o stvarnom značenju ovog velikog projekta niti o svim mogućim rizicima koje on nosi. Održane su samo dvije javne rasprave, jedna u Puli i druga u Medulinu, na kojima su prisutnima prezentirane samo štire informacije iz kojih je malo kome jasno što se zapravo planira i kako će utjecati na kvalitetu života građana Istre u sljedećih nekoliko desetljeća. Veliki je propust što javna rasprava nije održana i u Labinu ili Koromačnu gdje će vrlo vjerojatno GIO ukoliko se bude proizvodio na Kaštijunu biti spaljivan.

ZAHTJEV: Zbog nedovoljnog upoznavanja javnosti o stvarnom značenju ovog projekta i svim mogućim rizicima koje nosi, te nedostatka analiza drugih varijanti koje ne uključuju proizvodnju GIO-a u ŽCGO, Studiju treba odbaciti dok te analize ne budu napravljene, a javnost primjereno uključena u odlučivanje.

3. ALTERNATIVA BEZ SPALJIVANJA GIO-a NIJE RAZMATRANA

Prilikom planiranja sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji nije analizirana niti jedna varijanta koja organizira sustav na način da se postignu nacionalni i EU ciljevi u sektoru gospodarenja otpadom bez proizvodnje GIO iz komunalnog otpada u ŽCGO. Smatramo da je to dovelo do izrade SUO Kaštijun s tehnologijom koja je pogrešna i koja na jednom malom, relativno slabo naseljenom području kao što je Istra **nije potrebna** kako bi se problem otpada riješio.

Naime, u "Elaboratu za odabir tehnološkog rješenja mehaničko-biološke obrade otpada na ŽCGO Kaštijun" kojeg je za Istarsku županiju kao naručitelja izradila tvrtka Hidroplan d.o.o. iz Zagreba u kolovozu 2007. vidljivo je da sve **3 razmatrane MBO tehnologije** za obradu otpada na Kaštijunu predviđaju proizvodnju RDF-a, tj. goriva iz otpada. **NIJE ANALIZIRANA NI JEDNA VARIJANTA BEZ PROIZVODNJE RDF-a. Zašto?**

Zaključujemo da je to zato što postoji velik interes i pritisak cementne industrije za korištenjem RDF-a kao jeftinog goriva. A to potvrđuje, između ostaloga, i ulomak iz [elaborata na](#) str. 65:

"Za potrebe idejnog projekta CGO „Kaštijun“ predviđena je obrada komunalnog otpada MBO tehnologijom. Analizirana su tri tipična koncepta izvedbe ove tehnologije i promatrane prednosti i nedostaci svakog od koncepta. Osim troškovnih i investicijskih aspekata, **prilikom usporedbe kao kriterij je uzeta i kakvoća goriva iz otpada (GIO) proizvedenog u postrojenju. Naime, za zbrinjavanje gorive frakcije otpada interes je pokazala tvornica cementa „Koromačno“ koja će vjerovatno, kao i svaka cementna industrija, imati zahtjeve za definiranom kakvoćom i kaloričnom vrijednošću GIO-a.**"

Takav način projektiranja županijskog sustava gospodarenja otpadom je protivan interesu zajednice, a favorizira interes jedne poduzetničke grupacije.

ZAHTJEV: Zbog nedostatka analiza drugih varijanti koje ne uključuju proizvodnju GIO-a u ŽCGO, Studiju treba odbaciti dok te analize ne budu napravljene i prezentirane javnosti – tek će to omogućiti identificiranje najprihvatljivijeg rješenja.

4. NEPOŠTIVANJE HIJERARHIJE GOSPODARENJA OTPADOM I STRATEGIJE GOSPODARENJA OTPADOM RH I NEOPRAVDANOST IZLAGANJA GRAĐANA RIZIKU SPALJIVANJA OTPADA

Bez prethodnog poduzimanja svih mogućih mjera izbjegavanja nastajanja otpada, reciklaže i edukacije o važnosti i mogućnostima odvojenog sakupljanja, **potpuno je neopravdano građane izlagati riziku spaljivanja otpada u cementarama.** U Hrvatskoj postoje mogućnosti recikliranja plastike, stakla, papira i većine drugih otpadnih materijala. Te je pogone potrebno opskrbljivati sirovinama, a ne vrijedne sirovine spaljivati uz štetne posljedice.

Strategija gospodarenja otpadom RH prioritet daje smanjivanju količina otpada i reciklaži, točka 1.2., Osnovna načela:

a) Hijerarhija gospodarenja otpadom

- Prioriteti su izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada te smanjivanje njegovih opasnih svojstava.
- Ako se nastajanje otpada ne može izbjeći niti smanjiti, otpad se mora ponovno koristiti – reciklirati i/ili oporabiti.
- Otpad koji se više ne može racionalno iskoristiti trajno se odlaže na prihvatljiv način za okoliš.

Kako u Hrvatskoj, tako i u Europi, odvojeno sakupljanje i reciklaža otpada otpada ima prednost u odnosu na njegovu upotrebu u energetske svrhe. Spaljivati prije poduzimanja mjera odvajanja i recikliranja zločin je prema okolišu i zdravlju ljudi: **potreba za stalnom količinom RDF goriva** stvara kontraefekt u provođenju osnovnih načela gospodarenja otpadom (izbjegavanje nastajanja otpada) jer **upravo potiče nastajanje otpada** (Studija korištenja RDF goriva u TC Koromačno iz 2006. navodi stalnu potrebu za 240 t RDF-a dnevno za potrebe proizvodnje cementa).

U komunalnom otpadu iz kojeg se dobiva RDF mogu se naći različite vrste opasnih tvari, poput boja, lakova, lijekova, baterija, kemikalija itd., a koje je nemoguće odvojiti od ostatka komunalnog otpada i koje neminovno završavaju u RDF-u. Spaljivanjem takvih opasnih kemijskih spojeva može doći do nastanka dioksina i furana koji, znamo, mogu štetno djelovati na ljudsko zdravlje i okoliš. **Mjerenje** koncentracije dioksina se, međutim, Studijom korištenja RDF-a koja je 2006. izrađena za Koromačno, predviđa **samo jednom godišnje!**

Iako ne postoje stručne studije koje detaljno prate učestalost pojave malignih bolesti na području Općine Raša i Grada Labina te šireg područja uočljiv je porast takvih bolesti na tim prostorima. Tamo je naime, već godinama, glavni uzrok zagađenja zraka Termoelektrana Plomin koja koristi ugljen kao gorivo, te od 2007. tvornica kamene vune Rockwool koja je tek započela s radom i već ima izrazitih problema sa stanovništvom zbog izrazitog zagađenja zraka.

Str. 46. TABLICA 8. Proracun kolicina komunalnog otpada za period do 2032. godine.

Godina	Ukupno t/god.	Reciklirano t/g.	Za obradu t/g	Postotak
2008	93,319	6,719	86,600	7%
2009	95,185	7,234	87,951	8%
2010	97,089	7,797	89,292	8%
2011	99,031	8,715	90,316	9%
2012	101,011	9,697	91,314	10%
2013	103,031	10,715	92,316	10%
2014	105,092	11,770	93,322	11%
2015	107,194	12,863	94,331	12%
2016	108,802	14,362	94,440	13%
2017	110,434	15,902	94,532	14%
2018	112,090	17,486	94,604	16%
2019	113,772	19,114	94,658	17%
2020	115,478	20,786	94,692	18%
2021	117,210	22,739	94,471	19%
2022	118,969	24,754	94,215	21%
2023	120,753	26,807	93,946	22%
2024	122,564	28,926	93,638	24%
2025	124,403	31,412	92,991	25%

Postotak odvojeno sakupljenog komunalnog otpada nije u skladu s nacionalnim Planom gospdarenja otpadom. Naime, uzmemo li npr. 2015. godinu Studijom se predviđa odvojeno prikupljanje samo 12% dok nacionalni Plan za 2015. predviđa odvajanje minimalno 23% .Isto vrijedi i za daljnje godine.

Također, model javno-privatnog partnerstva kojim se namjerava financirati izgradnja MBO dovodi sustav GOIŽ u mat poziciju jer definira minimalne količine komunalnog otpada koje moraju stizati u ŽCGO zbog daljnje obrade i prodaje RDF-a. To je u potpunoj koliziji s poticanjem smanjivanja količina otpada na izvoru.

ZAHTJEV: Ovako predviđene količine odvojeno prikupljenog otpada su preniske i neprihvatljive. Zbog nepoštivanja Strategije gospodarenja otpadom RH i neostvarivanja smjernica EU u postocima odvojeno prikupljenog i recikliranog otpada i nedostatka analiza drugih varijanti koje ne uključuju proizvodnju GIO-a u ŽCGO Studiju treba odbaciti dok te analize ne budu napravljene i dok ne budu utvrđeni načini na koje je moguće postići propisane ciljeve odvojenog sakupljanja u skladu s nacionalnim propisima i EU direktivama.

5. ALTERNATIVNI NAČINI USPOSTAVLJANJA SUSTAVA – PRIMJER OTOKA KRKA

Otok Krk je izvrstan primjer kako se ispravno pristupa rješavanju problema gomilanja otpada na odlagalištima. Na čak 1300 lokacija postavljen je set kontejnera za odvojeno sakupljanje različitih vrsta otpada te su otvoreni punktovi gdje građani mogu donijeti krupni otpad. Na taj način su već 2006.g. odvojeno prikupili 18.3% otpada, a u 2007. su već postigli postotak od **23%, postotak koji se u nacionalnim planovima predviđa postići tek 2015.g.**

Europska unija je već 2003. reciklirala 27% otpada. Zanimljiv je i podatak da recikliranje otprilike 10.000 tona otpada otvara 240 radnih mjesta u Europi, spaljivanje 40, a odlaganje otprilike 10 (<http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/faq.pdf>)

6. ZAKLJUČAK

Studiju treba odbaciti zbog niza proturječnosti i zbog krivih polazišta potrebe korištenja MBO tehnologije koja proizvodi GIO kod uspostavljanja sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji. Studija ne dokazuje da postoje mehanizmi koji će osigurati održivi razvoj i osigurati ukupni porast kvalitete života stanovništva u Istarskoj županiji.

Bez prethodnog poduzimanja svih mogućih mjera izbjegavanja nastajanja otpada, reciklaže i edukacije o važnosti i mogućnostima odvojenog sakupljanja, potpuno je neopravdano građane izlagati tom riziku. U Hrvatskoj postoje mogućnosti recikliranja plastike, stakla, papira i većine drugih otpadnih materijala. Te je pogone potrebno opskrbljivati sirovinama, a ne ih spaljivati uz štetne posljedice. **Stoga bi trebalo odabrati koncept i tehnologiju koja će garantirati inteligentni razvoj Istarske županije, osigurati očuvanje okoliša, zdravlja i prirodnih resursa i biti rješenje problema, a ne uzrok nekih novih.**

Projekt "Mobilizacija javnosti za sudjelovanje u procedurama procjene utjecaja na okoliš" financira EUROPSKA UNIJA. Za sadržaj ovog materijala odgovara isključivo Zelena Istra. Navedena stajališta ni u kojem slučaju ne odražavaju stavove Europske unije. The project "Mobilisation of the Public for Participation in the Environmental Impact Assessment" is funded by the EUROPEAN UNION. The content is the sole responsibility of Zelena Istra and can in no way be taken to reflect the views of the European Union."